

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 24. decembar 2013. godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 74/09 i 57/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG", br. 60/03 I 32/11) Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 25. decembra 2013. godine, donijela je

RJEŠENJE

Prijavljena državna pomoć po Godišnjem planu rada Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. za 2014. godinu, ocijenjena je kao usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Investiciono-razvojni fond dopisom br. 01-4263/1 od 16.12.2013. godine podnio je zahtjev za ocjenu usklađenosti svog Godišnjeg plana rada za 2014. godinu sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OPIS ZAHTJEVA

Osnovu za pisanje Godišnjeg plana rada predstavlja Srednjoročni program rada IRF-a 2013-2016. Godišnji plan za 2014. godinu će predstavljati nastavak realizacije ciljeva definisanih Srednjoročnim programom rada, a koji su započeti u prethodnom periodu.

Srednjoročni program rada je dokument koji definiše aktivnosti koje će se sprovoditi u periodu od 4 godine. Godišnji plan predstavlja operacionalizaciju Srednjoročnog programa rada u 2014. godini. S obzirom da je Srednjoročnim programom rada definisana oblast djelovanja IRF-a, Godišnjim planom će se razraditi i bliže definisati nosioci pojedinih aktivnosti u cilju efikasnog postizanja misije Investiciono-razvojnog fonda.

Polazeći od Srednjoročnog programa rada kojim su definisani strateški pravci djelovanja Investiciono-razvojnog fonda u naredne četiri godine, tokom 2014. godine nastaviće sa pružanjem finansijske podrške putem kredita i faktoringa.

1. Kreditiranje – ukupna suma opredijeljena za kreditiranje u 2014. godini iznosi **30 miliona eura**. Ukoliko tražnja za kreditima IRF bude na većem nivou i ista rezultira potrebom za većim kreditnim potencijalom, isti će se obezbijediti iz sredstava IRF-a ili sredstava EIB-a.

Kreditiranje crnogorske privrede kroz direktne aranžmane i aranžmane posredstvom i uz garancije poslovnih banaka će biti kontinuirana aktivnost i u 2014. godini.

Pored prethodnog, IRF će razmotriti mogućnost nastavka kreditne linije za refinansiranje postojećih kreditnih obaveza klijenata po postojećim ili eventualno novim kriterijumima.

Takođe, kao poseban vid kreditne podrške, izdvojiće se kreditiranje infrastrukturnih, ekoloških i projekata obnovljivih izvora energije.

2. Faktoring - obzirom da je prethodna 2013. godina pokazala da je 10 miliona eura otkupljenih faktura lako dostižan cilj, te da za ovim proizvodom postoji izuzetna tražnja, to planirani potencijal za 2014. godinu iznosi **25 miliona eura** za otkup potraživanja. Potencijal će se crpiti iz vlastitih izvora IRF-a i eventualnog kreditnog aranžmana sa EBRD-om.

3. Infrastrukturni, ekološki i projekti obnovljivih izvora energije- biće predmet finansiranja i u 2014. godini, a njihova realizacija zavisiće od finansijskog potencijala, koji će biti raspoloživ u ove svrhe.

Sve eventualne izmjene finansijskog potencijala prijaviće se Komisiji za kontrolu državne pomoći.

1. KREDITIRANJE

♦ Krediti posredstvom i uz garancije poslovnih banaka

- Mogućnost saradnje sa svim poslovnim bankama;
- Mogućnost kreditiranja sljedećih djelatosti: poljoprivreda i proizvodnja hrane, proizvodne djelatosti, turizam i ugostiteljstvo, usluge uključujući i trgovinu i građevinarstvo;
- IRF će finansirati do 70% vrijednosti investicije;
- Maksimalni iznos kredita IRF-a - 1.000.000 €;
- Minimalni iznos kredita - 10.000 €;
- Ročnost: do 10 godina (uključujući mogućnost korišćenja grace-perioda do 24 mjeseca);
- Mogućnost učešća poslovne banke u odobrenim sredstvima;
- Korisnici: svi organizacioni oblici koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan posebnim pravilima za pojedine djelatnosti (zanatlije i sl.);
- Kamatna stopa do 7% prema krajnjem korisniku na godišnjem nivou (od toga 3% pripada banci);
- Namjena sredstava: 80% kreditnih sredstava IRF-a može se upotrijebiti za nabavku osnovnih sredstava i sitnog inventara, dok najviše 20% sredstava IRF-a može biti upotrijebljeno za obrtna sredstva, izuzev kreditne linije za trajna obrtna sredstva;
- Garancije: mjenice i mjenična ovlašćenja banke.

◆ **Direktne kreditne linije**

Direktni krediti će se odobravati u skladu sa sljedećim uslovima:

- Korisnici: svi organizacioni oblici koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije i sl.);
- Mogućnost kreditiraja sljedećih djelatosti: poljoprivreda i proizvodnja hrane, proizvodne djelatnosti, turizam i ugostiteljstvo, usluge;
- Maksimalni iznos kredita je do 1.000.000 €, izuzev:
 - *Start-up preduzeća* - gdje će iznos kredita biti do 50.000 € (uz dostavljenu garanciju banke ili jemstvo drugog privrednog subjekta može se odobriti iznos u skladu sa bonitetom jemca, ali ne više od maksimalno definisanog kredita za predmetnu djelatnost). Ukoliko korisnik kredita učestvuje u grant šemama, iznos kredita može biti uvećan za iznos granta koji korisnik kredita treba da uplati IRF-u, kako kreditna zaduženost nakon realizacije granta ne bi prelazila kreditno zaduženje od 50.000 €
 - Preduzetnika i poljoprivrednih proizvođača - gdje će iznos sredstava biti do 30.000 € (uz dostavljenu garanciju banke ili jemstvo drugog privrednog subjekta može se odobriti iznos u skladu sa bonitetom jemca, ali ne više od maksimalno definisanog kredita za predmetnu djelatnost). Ukoliko korisnik kredita učestvuje u grant šemama, iznos kredita može biti uvećan za iznos granta koji korisnik kredita treba da uplati IRF-u, kako kreditna zaduženost nakon realizacije granta ne bi prelazila kreditno zaduženje od 30.000 €
- Ročnost do 10 godina (uz mogućnost korišćenja grace perioda do 24 mjeseca);
- Minimalni iznos kredita 10.000 € (izuzev za projekte iz MIDAS projekta);
- Obavezno učešće investitora – minimum 50% od ukupne predračunske vrijednosti, izuzev u slučaju kreditne linije za trajna obrtna sredstva;
- Kamatna stopa do 7 % na godišnjem nivou;
- Namjena sredstava: 80% kreditnih sredstava IRF-a može se upotrijebiti za nabavku osnovnih sredstava i sitnog inventara, dok najviše 20% sredstava IRF-a može biti upotrijebljeno za obrtna sredstva, izuzev u slučaju kreditne linije za trajna obrtna sredstva.

Investiciono-razvojni fond će u 2014. godini nastaviti implementaciju *posebnih stimulacija za korisnike direktnih dugoročnih kredita*, koji svoje projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u manje razvijenim gradovima (Cetinje, Nikšić i Ulcinj) i subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica. Stimulacija koja će se odobravati korisnicima kreditnih linija IRF-a, koji svoje projekte realizuju na sjeveru kao i u opštinama Cetinje, Nikšić i Ulcinj, odnosiće se na smanjenje kamatne stope za 1%. Ukoliko preduzeće koristi stimulacije po osnovu novozaposlenih radnika dužno je na početku svake godine dostaviti dokaze da je zaposlilo odgovarajući broj novih lica u prethodnoj godini. Na osnovu dostavljenog dokaza, stručna služba IRF-a će izvršiti refundaciju razlike u kamati za predmetnu godinu. Takođe, stimulacije će se odnositi i na direktne kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,5%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Kriterijumi za selekciju projekata

Pored usklađenosti sa definisanim uslovima i ispunjavanja svih potrebnih preduslova za finansijsku podršku, ukoliko se bude vršio izbor između dva projekta zbog nemogućnosti finansiranja oba, prednost će imati onaj koji po narednim kriterijumima ima više bodova:

Kriterijumi

Zaposlenost (1 bod po novozaposlenom) – maksimalno 10

Regionalna komponenta	Broj bodova
<i>Jug</i>	1
<i>Centralni dio</i>	3
<i>Sjever</i>	5
Vrsta djelatnosti	Broj bodova
<i>Proizvodnja</i>	10
<i>Poljoprivreda</i>	9
<i>Proizvodnja hrane</i>	8
<i>Turizam i ugostiteljstvo</i>	5
<i>Usluge</i>	4
<i>Trgovina</i>	1
Žene i mladi u biznisu	Broj bodova
<i>Žena/mlađa populacija vlasnik i pokretač biznisa</i>	10
<i>Većina (51%) zaposlenih</i>	6
<i>Žene/mlađa populacija</i>	

<i>Žena/mlađa populacija upravlja biznisom</i>	3
Posebne kategorije	Broj bodova
<i>RAE populacija</i>	10
<i>Invalidi</i>	10
<i>Preduzeća članovi Inkubatora</i>	10

2. FAKTORING

Factoring kao proizvod ima za cilj poboljšanje likvidnosti privrede Crne Gore. U dosadašnjoj praksi IRF-a dominantni su bili domaći i ino factoring sa pravom regresa, kao i dobavljački factoring. U 2014. godini nastaviće se sa razvojem ovog proizvoda (sa pravom i bez prava regresa) i radiće se na širenju broja klijenata.

Okvirni uslovi za factoring:

- Otkuplivaće se do 100% potraživanja/obaveze po fakturi;
- Naknada do 1%;
- Kamata do 6,5% na godišnjem nivou;
- Limiti – shodno odlukama Odbora direktora IRF-a, i finansijskom potencijala preduzeća/preduzetnika čija se potraživanja otkupljuju.

3. INFRASTRUKTURNI, EKOLOŠKI I PROJEKTI FINANSIRANJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Infrastrukturni, ekološki i projekti finansiranja obnovljivih izvora energije biće predmet finansiranja i u 2014. godini, a njihova realizacija zavisiće od finansijskog potencijala koji će biti raspoloživ u ove svrhe. Bitno je napomenuti da je od kreditnog aranžmana sa EIB-om u projekte ovog tipa moguće plasirati do 30% ukupnih sredstava. Modeli po kojima će se realizovati ovi projekti biće: direktno kreditiranje, otkup HOV ili kreditiranje posredstvom banaka.

Uslovi za realizaciju ovih kredita:

- Maksimalan iznos 5 mil. €;
- Rok otplate u slučaju kredita do 10 godina (uz mogućnost korišćenja grejs perioda do 24 mjeseca);
- Kamatna stopa: do 6% godišnje

I kod ove kreditne linije definisaće se određene pogodnosti u dijelu smanjenja kamatne stope za one projekte koji se realizuju u sjevernom regionu i u opštinama Cetinje, Nikšić i Ulcinj, kao i za projekte koji budu pokriveni bankarskim garancijama. Navedene pogodnosti biće bliže definisane u Instrumentima finansijske podrške.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u kreditnoj liniji za finansiranje infrastrukturnih, ekoloških i projekata za finansiranje obnovljivih izvora energije djelimično ili u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

OGRANIČENJA

Korisnici dugoročnih direktnih kreditnih aranžmana ne mogu biti preduzeća koja imaju dospjelih, a neplaćenih poreza.

Aktivni direktni korisnici kredita IRF-a mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost po osnovu kredita prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima, a maksimalno 1.000.000 €.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: Igre na sreću, Duvan, Alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- Bankarstvo i osiguranje;
- Trgovina;
- Građevinarstvo (u dijelu finansiranja investitora za izgradnju gotovih stambeno- poslovnih jedinica namijenjenih tržištu);
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

Valorizacija skijališta "Savin kuk"

Vlada Crne Gore donijela je Zaključke i zadužila IRF da kupi žičaru "Savin kuk" na Žabljaku sa pripadajućim zemljištem, građevinskim objektima i opremom u cilju turističke valorizacije, uz zadržavanje u radnom odnosu 7 zaposlenih. Ugovor o kupovini predmetnih nepokretnosti zaključen je dana 18.11.2013. godine. Radi upravljanja skijalištem i stavljanja istog u funkciju, a sve u cilju afirmacije planinskog turizma u Žabljaku, IRF je osnovao društvo sa ograničenom odgovornošću "Turistički centar Durmitor" d.o.o., Žabljak. I pored činjenice da je skijalište dato pod zakup, predmetno preduzeće uložilo je određena sredstva u infrastrukturu skijališta, kako bi se sezona 2013/2014 učinila drugačijom i boljom od prethodnih.

Vlada Crne Gore je zadužila Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojni fond da pristupe sagledavanju modela i mogućnosti objedinjava imovine IRF-a i državne imovine i rješavanju konkretnih problema na ovom lokalitetu, što bi bio preduslov da se ili pokrene procedura izbora starteškog partnera na dugi rok ili da se traže partneri za zajedničko ulaganje na ovom lokalitetu. Cijeneći potencijal koji ovo skijalište ima IRF će, u skladu sa odlukama svojih organa i svojim interesima, u finansijskom planu za 2014. godinu izdvojiti značajna sredstva za ulaganje u skijalište i predložiti model dalje valorizacije skijališta "Savin kuk".

TRAJANJE IZVORI FINANSIRANJA

Program se realizuje u toku 2014. godine.

PРАВNA PODLOGA

Pravni osnovi za realizaciju ovog projekta su:

- Zakon o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 88/09 i 40/10)
- Srednjoročni program rada IRF-a
- Godišnji plan rada IRF-a za 2014. godinu

OBLIK POMOĆI

Pomoć se dodjeljuje u obliku **kredita i faktoringa**.

KORISNICI

Korisnici na osnovu IRF Plana za 2014. godinu su sljedeći:

- svi organizacioni oblici koje predviđa Zakon o privrednim društvima kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije i sl.);
- preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća, registrovani poljoprivredni proizvođači;

OPRAVDANI TROŠKOVI

Sopstveno učešće čine trenutno uložena sredstva koja se nalaze u bilansima preduzeća (osnovna i obrtna) i nova ulaganja u obrtna i osnovna sredstva. Učešće korisnika je 50% vrijednosti projekta, odnosno minimum 20% kod ekoloških i projekata finansiranja obnovljivih izvora energije.

Državna pomoć za podsticanje regionalnog razvoja može se dodijeliti za početna ulaganja i za otvaranje novih radnih mjesta koja su u vezi sa početnim ulaganjima. Privredna društva dužna su da zadrže izvršena ulaganja najmanje tri godine u tom regionu, nakon završetka projekta.

Takođe državna pomoć može se dodijeliti za promovisanje energije iz obnovljivih izvora u iznosu do 80% opravdanih troškova malim privrednim društvima, odnosno do 70% srednjim privrednim društvima.

VISINA DRŽAVNE POMOĆI

Ukupna sredstva opredijeljena za ovaj Plan u 2014. godini iznose 55.000.000,00 eura.

Maksimalan iznos kredita, garancije i faktoringa koji preduzeće može dobiti kao državnu pomoć je u visini do 60% opravdanih troškova za srednja i 70% za mala privredna

društva, i u skladu je sa članom 5 Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Sl. list CG“, broj 27/10 i 34/11) (u daljem tekstu: Uredba).

Maksimalan iznos finansiranja ekoloških i projekata obnovljivih izvora energije je 80% za mala i 70% za srednja privredna društva i u skladu je sa članom 21 Uredbe.

POSTOJANJE POMOĆI

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila da su sredstva za finansiranje ovog Plana javna sredstva.

Korisnici sredstava su preduzetnici i mala i srednja preduzeća čime im se daju povlastice koje im omogućavaju konkurentsku prednost.

Komisija za kontrolu državne pomoći je konstatovala da predložena državna pomoć ne znači nedozvoljeno narušavanje konkurencije, pošto je svedena na minimum potrebnih sredstava.

KUMULACIJA

Državna pomoć po ovom programu može se kumulirati za pokriće opravdanih troškova sa sredstvima drugih davalaca državne pomoći, ali s tim da zajedno ne smiju preći maksimalnu visinu državne pomoći.

USAGLAŠENOST POMOĆI

Na osnovu gore navedenog, Komisija za kontrolu državne pomoći je zaključila da mjere sadržane u Godišnjem planu rada IRF-a za 2014. godinu ispunjavaju kriterijume iz člana 5 i 21 Uredbe, pa su iste saglasne sa članom 6 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, broj 74/09 i 57/11) (u daljem tekstu: Zakon).

Napominjemo da se Komisija za kontrolu državne pomoći nije izjasnila u dijelu programa koji se odnosi na oblast poljoprivrede, jer u skladu sa članom 1 stav 2 Zakona, ovaj zakon se ne primjenjuje za namjene podsticaja razvoja poljoprivrede i ribarstva.

Imajući u vidu navedeno odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rešenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Mitar Bajčeta

Dostavljeno:

- IRF-u
- a/a